

TOIVO TOIVO TOIVO TOIVO TOIVO

TOIVO-kuunnelma **OPETTAJAMATERIAALI**

Tehtäviä oppilaille TOIVO-kuunnelman käsittelyyn

Hei!

Tämä on Teatterikoulu ILMI Ö:n tekemä TOIVO-kuunnelman opettajanopas. Toivomme, että oppaan tehtävät ja materiaali antavat välineitä kuunnelman käsittelyyn ja syventävät kuunnelman kuuntelukokemusta. Otamme mieluusti vastaan palautteita ja mietteitä, joita kuunnelman prosessointi herättää!

Terveisin TOIVO-hankkeen työryhmä:

Milla Hilke, Anne Korhonen, Sofia Koski, Maria Myllykangas, Minna Savin ja Outi Sädekallio-Snellman.
Työryhmän jäsenet ovat kaikki Teatterikoulu ILMI Ö:n opettajia sekä Teatteri ILMI Ö:n taiteilijoita.

TOIVO-kuunnelma

TOIVO-kuunnelma on osa Teatterikoulu ILMI Ö:n taiteen perusopetuksen 3-vuotista kehittämishanketta.

TOIVO-kuunnelma on valmistettu yhteistyössä helsinkiläisten nuorten kanssa vuosina 2020-2022 Teatterikoulu ILMI Ö:n ryhmissä ja yhteistyökouluissa. TOIVO-kuunnelma on toteutettu devising-menetelmällä, jossa korostuu ryhmälähtöisyys, prosessikeskeisyys ja moninäkökulmainen aiheen käsittely. Kuunnelma on suunnattu nuorille.

Kun katugallup-kyselijä pysäyttää Ellin ja kysyy, mitä toivo hänelle tarkoittaa, ei Elli osaa tähän vastata, koska ei ole tuntenut toiveikasta oloa pitkään aikaan.
Samaan aikaan Oscar pohtii omaa identiteettiään ja sitä, hyväksytäänkö hänet sellaisena kuin hän on.

TOIVO-kuunnelma kertoo kahdesta nuoresta, jotka molemmat pohtivat toivon ja toivottomuuden teemoja omassa elämässään. Mitä toivo tarkoittaa?
Mikä luo maailmaan toivoa?

TEHTÄVÄ 1:

KESKUSTELUPURKU

Kysymyksiä keskusteluun kuunnelman jälkeen:

- Millainen olo kuunnelmasta jäi?
- Mistä pidit? Mistä et pitänyt?
- Mitä mieltä olit äänisuunnittelusta ja musiikista? Entä ääninäyttelemisestä? Dramaturgiasta (juonesta ja tapahtumien järjestyksestä)?
- Kuunnelman aiheena oli toivo. Mitä muita aiheita tai teemoja kuunnelmassa käsiteltiin? (esimerkiksi sukupuoli ja seksuaalisuus, masennus, mielenterveys, kaverisuhteet ja suhteet vanhempiin, minäkuva, rohkeus, ilmastonmuutos, korona...)

TEHTÄVÄ 2:

HENKILÖIHIN SYVENTYMINEN

Kerratkaa, keitä henkilöitä kuunnelmassa oli. Voitte käyttää käsiohjelmaa apuna.

Jakautukaa pienryhmiin. Jokainen pienryhmä saa valita, kuka henkilöistä kiinnosti heitä eniten ja kenen tarinaa he haluaisivat jatkaa.

Valmistakaa pienryhmissä kolme patsaskuvaa / kohtaus tämän henkilön

- a) tulevaisuudesta tai
- b) menneisyydestä.

Apukysymyksiä:

- a) Miten henkilön elämä jatkuu tämän kuunnelman jälkeen? Mitä hänelle tapahtuu ensi viikolla tai vuoden päästä? Millainen olisi kohtaus hänestä 80-vuotiaana?
- b) Mikä on saattanut henkilön tähän elämäntilanteeseen? Miksi hänestä on tullut sellainen kuin hän on? Mitä hänen elämässään on tapahtunut?

TEHTÄVÄ 3:

PÄIVÄKIRJAMERKINTÄ

Kuunnelmassa Elli kirjoittaa useaan otteeseen päiväkirjaa. Valitse joku kuunnelman henkilöistä ja kirjoita päiväkirjamerkintä hänen näkökulmastaan vuoden kuluttua. Mitä henkilön elämässä on tapahtunut? Millaisia tunteita ja ajatuksia hänellä on? Entä haasteita tai unelmia?

TEHTÄVÄ 4:

SATTUMARUNOUS

Ohjeet oppilaille:

Tee paperille 3x3 bingoruudukko. Numeroi ruudut 1-9.

Kirjoita jokaiseen ruutuun jokin toivo-aiheesta mieleesi tuleva sana.

Opettaja arpoo 3 numeroa. Jokainen muodostaa näissä kolmessa ruudussa olevista omista sanoistaan runon. Sanoja saa lisätä ja taivuttaa. Lopuksi runot voidaan lukea muille.

(Bingo voidaan pelata useamman kerran niin, että runoja tulee monta, tai sitten arpoo enemmän numeroita, jolloin runosta tulee pidempi.)

1.	2.	3.
4.	5.	6.
7.	8.	9.

LISTA MAKSUTTOMISTA MIELENTERVEYDEN TUKIPALVELUISTA

MIELI Suomen Mielenterveys ry:n kriisipuhelin ja nettisivut

Kriisipuhelin toimii puhelinnumerossa 09 2525 0111 ja päivystää 24 tuntia vuorokaudessa joka päivä. Numeroon voi soittaa nimettömästi ja luottamuksellisesti. Nettisivuilta löytyy tietoa mielenterveydestä ja avuntarjoajista Suomessa: www.mieli.fi

Sekasin-chat

Sekasin-chat on 12-29-vuotiaille nuorille tarkoitettu verkkotuen palvelu, jonne voit tulla juttelemaan kaikista mieltä painavista asioista. Toimii osoitteessa: <https://sekasin247.fi/>

MLL (Mannerheimin lastensuojeluliitto)

Lasten ja nuorten puhelin numerossa 116111, avoinna ma-pe klo 14-20 ja la-su klo 17-20. Puhelu on maksuton. Tukichatti ja lisätietoa: www.mll.fi/nuortennetti

Mielenterveystalo

Nettisivuilta löytyy tietoa mielenterveydestä ja avuntarjoajista Suomessa. Nuorten sivuilta on mahdollista hakea neuvoa ja apuja: www.mielenterveystalo.fi/nuoret

Mielenterveyden keskusliitto

Valtakunnallista mielenterveysneuvontaa, tukea ja ohjaus. Valtakunnallinen neuvontapuhelin palvelee puhelinnumerossa 0203 91920. Nettisivut: www.mtkl.fi

HelsinkiMission nettisivut ja nuorten kriisipiste

HelsinkiMission tavoitteena on yksinäisyyden ehkäisy ja hyvinvoinnin lisääminen. Nuorten kriisipiste ja Krisjouren för unga tarjoavat maksutonta ja luottamuksellista keskusteluapua kriisityöntekijän kanssa. Puhelinpalvelu on avoinna ma-to klo 9-11. Suomeksi vastataan numeroissa 045 341 0583 ja 045 855 0945 sekä ruotsiksi numeroissa 045 341 0574 ja 044 765 4487.

Nettisivut: www.helsinkimissio.fi/nuortenkriisipiste

Kirkon keskusteluapu

Palveleva puhelin puhelinnumerossa 0400 22 11 80 joka ilta klo 18-24. Palveleva chat ja lisätietoja: <http://www.kirkonkeskusteluapua.fi/>

Punainen risti

Apua ja tukea niin äkilliseen kuin ajan myötä muodostuneeseen avuntarpeeseen. Lisätietoa nettisivuilta: <https://www.punainenristi.fi/hae-apua-ja-tukea/>

Lisätietoa oman alueesi mielenterveyspalveluista saat myös oman kuntasi nettisivujen kautta.

SANASTOA SUKUPUOLI-AIHEEN KÄSITTELYN TUEKSI

Sukupuoli	Sukupuoli on yksi ihmisten luokittelun kategoria ja juridinen määre. Se on jatkumo, joka koostuu erilaisista geneettisistä, kehityksellisistä, hormonaalisista, fysiologisista, psykologisista, sosiaalisista ja kulttuurisista ominaisuuksista. Se on myös monelle tärkeä identiteetti.
Sukupuoli-identiteetti	Sukupuoli-identiteetti tarkoittaa ihmisen omaa sisäistä ymmärrystä sukupuolestaan tai sukupuolettomuudestaan.
Sukupuolen moninaisuus	Ilmaisulla viitataan siihen, että sukupuoli on moninainen ilmiö, joka ei ole jaettavissa kahteen, toisilleen vastakkaiseen ja selvästi toisistaan erotettavaan sukupuoleen. Sukupuolen moninaisuus sisältää sekä sukupuolivähemmistöt että -enemmistöt. Myös jokaisen ihmisen sukupuoli koostuu ainutlaatuisista ja yksilöllisistä piirteistä ja on täten moninainen.
Muunsukupuolinen	Muunsukupuolinen ihminen voi olla sekä mies että nainen, jotakin mieheyden ja naiseuden väliltä tai sitten tyystin tämän jaon ulkopuolelta. Muunsukupuolisuus voi toimia kattokäsitteenä muillekin ei-binäärisille sukupuoli-identiteeteille, esimerkiksi gender fluid, gender queer ja sukupuoleton. Kaikki binäärisen sukupuolijaon ulkopuolella olevat eivät koe termiä muunsukupuolinen sukupuoli-identiteetikseen.
Sukupuoleton	Kaikilla ihmisillä ei ole sukupuoli-identiteettiä. Osalle taas sukupuolettomuus voi olla sukupuoli-identiteetti. Sukupuolettomaksi itsensä kokeva voi myös määritellä itsensä termillä agender. Agenderiys kuvataan usein sukupuoli-identiteetin puuttumisena ja sukupuolettomuutena.
Trans	Sanaa käytetään kuvaamaan henkilöä, jonka sukupuoli tai sukupuolen ilmaisu ei ole yksiselitteisesti hänelle syntymässä määritellyn sukupuolen ja siihen yleensä liitettyjen odotusten mukainen, ja jotka itse määrittelevät olevansa transihmisiä. Vastakohtana on cis; sanat ovat alkuaan latinasta, jossa niillä on merkitys 'toisella puolen' ja 'tällä puolen'. Huom! "Transu" on vanha, halventava nimitys transsukupuolisesta tai transvestiitista. Sanan käyttö on loukkaavaa ja sitä ei suositella.
Transfobia	Transfobia tarkoittaa vihaa, pelkoa, inhoa tai vastenmielisyyttä transihmisiä kohtaan. Fobinen käyttäytyminen voi ilmetä mitätöintinä, vähättelynä, poissulkemisena, häirintänä tai syrjintänä. Transfobia rinnastuu seksismin ja rasismin kaltaisiin ilmiöihin.
Transihminen	Transihminen on yleiskäsite, jolla usein kuvataan kaikkia, joiden sukupuoli-identiteetti tai sukupuolen ilmaisu joskus tai aina eroaa odotuksista sille sukupuolelle, johon heidät syntymähetkellä määriteltiin. Transihmisiin luetaan usein kuuluvan transvestiitit, muunsukupuoliset ja transsukupuoliset. Yksilö, joka voi kokea olevansa muuta kuin cis, ei välttämättä määritä itseään transihmiseksi. Transihmiselle on tärkeää, että hänet kohdataan sukupuoli-identiteettinsä mukaisesti. Translapsi on lapsi, jonka sukupuoli ei vastaa hänelle syntymässä määriteltyä sukupuolta. Translapsen kokemus sukupuolestaan on perustavanlaatuinen ja pysyvä. Transnuori-sanaa käytetään usein kuvaamaan nuoria, joiden sukupuoli-identiteetti voi olla esimerkiksi muunsukupuolinen, transsukupuolinen tai transvestiitti.
Transsukupuolisuus	Transsukupuolisen ihmisen sukupuoli-identiteetti ei vastaa hänen syntymässä määriteltyä sukupuoltaan. Henkilö kokee sukupuoliristiriitaa syntymässä määriteltyä sukupuolta kohtaan. Transsukupuolisen henkilön sukupuoli-identiteetti on useimmiten mies tai nainen, mutta se voi olla myös esimerkiksi muunsukupuolinen. Transsukupuolisella ihmisellä voi olla tarve lääketieteelliselle sukupuolen korjaamiselle ja/tai sukupuolen juridiselle vahvistamiselle.
Transvestisuus	Transvestisuus tarkoittaa, että henkilöllä on tarve ilmaista eläytymällä, pukeutumalla tai laittautumalla toista (binääristä) sukupuolta kuin mikä hänelle on syntymässä määritelty. Transvestiitti on usein tyytyväinen syntymässä määriteltyyn sukupuoleensa eikä hänellä ole tarvetta juridisiin muutoksiin ja/tai lääketieteellisiin korjauksiin sukupuolen suhteen. Transvestiitille on tärkeää, että hänet kohdataan siinä sukupuolella, jota hän kulloinkin ilmentää.

